

Rzeźnia miejska.

dr. Klemens Bąkowski, syndyk miasta Krakowa.

połączona z tem regulacja brzegów Wisły i przełożenie koryta Rudawy. Dalej wpłynął decydująco na sprawę przyłączenia gmin sąsiednich do Krakowa zamiar wojskowości przesunięcia na pewnej przestrzeni rejonu fortecznego, przez co uwolniono od rewersów demolacyjnych gminy: Półwsie, Zwierzyńiec, Czarną Wieś, Nową Wieś, Łobzów i Krowodrzę. Zmiana wartości gruntów, przez fakta powyższe spowodowana i niewątpliwe wzmożenie się ruchu budowlanego w uwolnionych od rewersów, lub nowo uregulowanych terytoryach narzuciły miastu, Kraków nieodparcie konieczność ujęcia w ręce ruchu budowlanego w gminach sąsiednich, a najlepiej to skutecznie można było przez ich przyłączenie do Krakowa. Wreszcie sprawę rozszerzenia granic Krakowa uczyniły niezbędną: szczupłość terytorium Krakowa, najmniejszego ze wszystkich większych miast w Austrii (zaledwie 6 klm. □, nie licząc niezabudowanych łąk miejskich), drożyzna gruntów i mieszkań i potrzeba uregulowania stosunków z gminami sąsiednimi, na których terytoryach Kraków z powodu braku miejsca musiał założyć rzeźnię, targowicę, cmentarz, park Krakowski, zakłady naukowe i t. p. Również i części z kilku gmin sąsiednich leżały przed rogatkami miejskimi, względnie wewnątrz rejonu akcyzowego, część zaś kupionych przez Kraków gruntów pofortyfikacyjnych leżała w gminach przyległych.

Ulica Dunajewskiego.

Elektrownia miejska (centrala).

Wszystkie powyższe kwestye, podjął zasadniczo i z energią ówczesny I. wiceprezydent miasta Dr. Juliusz Leo i na jego wniosek w r. 1902 Komisyja Rady miasta dla sprawy budowy kanału wodnego i portu przy Krakowie, postanowiła łącznie ze swem zadaniem traktować sprawę przyłączenia gmin sąsiednich. Na polecenie i ustawicznie pod osobistym kierunkiem I. wiceprezydenta, a od r. 1904 prezydenta miasta, prof. Dr. Juliusza Leo, przystąpił Magistrat bezzwłocznie do systematycznej pracy nad przyłączeniem gmin sąsiednich. Referat powierzono radcy Magistratu p. Władysławowi Grodyńskiemu.

Praca rozpoczęła się odrazu w dwóch kierunkach. Z jednej strony rozpoczęto pertraktacje z gminami sąsiednimi, z drugiej strony zajęto się dokładnem wystudyowaniem stosunków w gminach sąsiednich. Owocem ostatniej pracy były wydane przez Magistrat w r. 1905 obszerne studia w sprawie przyłączenia gmin sąsiednich do Krakowa p. n. Wielki Kraków. Owocem pracy w pierwszym kierunku było przeprowadzenie przedwstępnych rokowań z przeważną częścią gmin sąsiednich. Dla pracy nad przyłączeniem gmin sąsiednich wybrała Rada miasta w r. 1904 specjalną Komisyję, w skład której weszli Radcy miejscy Pp.: Beringer, Daszyński, Dr. Guńkiewicz, J. K. Federowicz, Dr. Horowitz, Dr. Łepkowski, Sare, Dr. Staniszewski i Uderski.

Na wniosek posła Dr. Lea powziął Sejm krajowy na posiedzeniu w dniu 12 listopada 1904 r., w sprawie rozszerzenia granic Krakowa następującą uchwałę:

I. Poleca się Wydziałowi Krajowemu, by w celu rozszerzenia terytorium król. stoł. miasta Kra-